

[Holger Larsen (Odense A.)]

rialesituation end Nybyggeriet. Her er det, jeg mener, at Ministeriet og Centraladministrationen kunde hjælpe os derude i det praktiske Liv adskilligt mere, end Tilfældet er i Dag.

Det er givet, at Mangelen paa Træ og paa Sten vanskeliggør den helt store Indsats af Boligbyggeri; der er nu engang givet os begrænsede Mængder af begge Dele. Men naar vi erkender, at dette er Tilfældet, har baade den Befolkning, der mangler Boliger, og ogsaa jeg Lov til at spørge: Hvorfor beslaglægger man ikke de forhaandenværende Byggematerialer til nødvendigt Byggeri, navnlig til nye Boliger og til Skoler? For ogsaa paa dette sidste Omraade staar vi jo snart i næsten alle Kommuner over for et Problem.

Den højtærede Handelsminister udstedte den 6. September et Cirkulære om Byggestop, et Cirkulære, som vi var adskillige der ikke kunde se vilde virke fremmende paa Boligomraadet. Cirkulæret er da ogsaa meget stærkt kritiseret, ikke mindst i Byggefagenes Organisationer. Da der imidlertid i „Social-Demokraten“ for i Dag bringes Meddelelse om, at Cirkulæret vil blive taget op til ny Behandling, og at Arbejdernes faglige Organisationer nu spørges, skal jeg afstaa fra at komme nærmere ind paa Cirkulæret. Men jeg vil gerne sige til den højtærede Handelsminister, at naar Sagen nu tages op, vil jeg meget henstille, at man tager under Overvejelse at udstede kategorisk Forbud imod Garagebyggeri og et Forbud imod Ombygning af Lejligheder; disse to Kategorier af Byggeri har taget en alt for stor Del af det Materiale, som er for Haanden. Hvor meget Materiale er der ikke allerede anvendt til Garagebyggeri Landet over! Alene i min Hjemby er der fra 1. Oktober 1945 til 1. Oktober 1946 opført eller anmeldt til Opførelse ikke mindre end 265 Garager. Hvor meget Materiale er der ikke anvendt for at give de bestaaende Lejligheder i By som paa Land en luksusagtig Karakter! Det er givet, at det ikke kan tolereres, at dette fortsættes. Den boligøgende Del af Befolkningen har nu Krav paa at faa Tag over Hovedet, inden der bygges flere luksusprægede Lejligheder eller flere Garager.

Jeg synes ogsaa, at det er uforstaaeligt, at Forbudet mod Sommerhusbyggeriet ikke er blevet haandhævet. Først nu, efter at man igennem nogle Aar har haft dette Forbud og alligevel har set Sommerhusene skyde op, først nu begynder man at inter-

essere sig for at haandhæve det. Men nu er Ulykken sket. Adskilligt Materiale er anbragt i store Sommerhuse, og selv om man beslaglægger Materialet i Dag, er dette Materiale nu engang ikke af samme Beskaffenhed som dengang det blev anvendt.

En af de Faktorer, der maa arbejde med paa Løsningen af Boligspørgsmaalet, er vore Teglværker. Det havde været rart, om Teglværkerne havde været under Samfundets Kontrol, saaledes som vi Socialdemokrater mener de burde have været. Jeg skal dog over for den nuværende Indenrigsminister undlade at stille et saadant Krav, men det bør ikke faa den højtærede Minister til at undlade at undersøge Teglværkernes Forhold, undersøge, om disse Teglværker virkelig fremstiller de Sten og de Tegl, som kan produceres. Naar man stiller Spørgsmaalet, hævder Teglværkerne, at de mangler Arbejdskraft og Brændsel. Jeg er ikke rigtig tilfreds med det Svar. Jeg synes, at en Undersøgelse er paakrævet. Man siger nemlig i alle bygningstekniske Kredse, at adskillige Teglværker interesserer sig alt for stærkt for at fremstille Drænrør fremfor Mursten. Jeg kan nævne, at vi i Odense for et halvt Aar siden næsten ikke kunde faa Façadesten, altsaa helbrændte Sten, men nu for nylig har vi været ude for ved Opførelsen af ca. 200 Beboelses- og Aldersrenteboliger at maatte anvende helbrændte Façadesten til Skillerum, hvor vi altsaa tidligere anvendte halvbrændte Sten, hvilket har fordyret det paagældende Arbejde med ca. 4000 Kr. At man nu kun fremstiller helbrændte Sten, tyder i alt Fald ikke paa Brændselsmangel ved Teglværkerne.

Som Kommunalmand og Medlem af Udvalget for offentlige Bygninger i den By, jeg repræsenterer, har jeg i øvrigt haft Lejlighed til at se, hvorledes Bestemmelserne til Fremme af Boligbyggeriet virker og administreres. Jeg har truffet paa forskellige Forhold, som jeg ogsaa finder Anledning til at pege paa, fordi det synes, som om man igennem Lovens Administration paafører de byggende en Del Udgifter, som ikke har været forudsat ved Lovens Behandling, og som ogsaa synes at være i Modstrid med Lovens Aand og Tanke. Dette har, som sagt, virket fordyrende, og i visse Tilfælde har det virket direkte hindrende for Boligbyggeriets Fremme; i visse Tilfælde har det ovre hos os direkte medført, at Byggeri, der er godkendt efter stedlige Vedtægtsbestemmelser — Bestemmelser, der er godkendt af Indenrigsministeriet — ikke har kunnet gennemføres, til Trods for at